

Lars Løkke Rasmussens grundlovstale

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

5. juni 2015

For nogle dage siden mødte jeg Elise Andersen i Odense.

Hun blev født i februar 1915 – kun et par måneder før den Grundlovsdag, vi mere end noget andet fejrer her i dag.

For Grundlovsdag for 100 år siden var en helt særlig én af slagsen. Den var kulminationen på næsten 30 års kamp for at sikre kvinder retten til at være en lige og fuldgyldig del af det danske demokrati.

Det er 100 år siden. I dag kan det være svært at forstå.

Men i tiden før 1915 var tanken så fremmed, at man i den grundlovgivende forsamling kunne høre et medlem sige, at ”Overalt erkjender man saaledes, at Umyndige, Børn, Fruentimmer, Forbrydere ikke bør have Valgret.”

Fruentimmere og forbrydere.

Kvinder i samme kategori som børn, kriminelle og umyndige. Mennesker, man ikke kunne overlade ansvaret. Sådan var der en del, der tænkte dengang.

Sådan er det heldigvis ikke længere. Kvinderne fik deres valgret, fordi der blev kæmpet for den.

Elise Andersen kan næppe huske de begivenhedsrige dage for 100 år siden. Til gengæld kan hun huske så meget andet.

For Elise Andersen er den levende inkarnation af forvandlingen af et lille land, der til alle tider har formået at tilpasse og forandre sig i retningen mod det bedre. Hun er indbegrebet af fortællingen om et land, hvor værdierne har formet de

forandringer, der har gjort Danmark til Danmark.

Hun har set, hvordan vores land blev moderne.

Fra landbrugssamfund til industriland. Fra små lejligheder og usle baggårde til parcelhuskvarterer med én – måske to – biler per husstand. Fra radio til mobiltelefoner, Ipads og facebook i realtime.

Alt det har Elise Andersen taget i stiv arm.

Til gengæld har hun holdt fast i sine værdier. Hun har altid stemt Venstre – 27 gange i alt. Og den 18. juni gør hun det igen. Det er ikke noget, jeg kan dokumentere. Men hun har sagt det til mig – og jeg stoler på folk.

Det synes jeg egentlig også, man skal gøre. Og jeg synes ikke, man skal håne folk. Jeg synes sådan set heller ikke, at det er passende, at man håner en erhvervsleder, der træder frem og sætter fingeren på noget, der er et reelt samfundsproblem.

Hun er forblevet tro mod sit udgangspunkt:

At frihed giver mennesker mulighed for at blomstre - uanset hvilken tidsalder man lever i.

At frihed er det, der har skabt og forandret Danmark til det land, det er i dag. Et land, hvor vi kan fejre, at det i dag er 100 år siden, at kvinder fik stemmeret.

Fortællingen om Danmark er også fortællingen om kvinder, der altid har spillet en bærende rolle i det danske samfund.

Lige fra vikingetiden, hvor runeskrifter dokumenterer kvindens ret til at disponere over sin ejendom og sin arv. Og videre til Jyske lov fra 1241, hvor man slår fast, at ægteskabet skal finde sted med kvindens ”samtykke og vilje”.

I dag er de også til at få øje på – kvinderne altså. Kigger man over i Statsministeriet, sidder der (lidt endnu) en kvinde. Tager man turen forbi Amalienborg, er majestæten længe endnu en dronning.

Det kan vi være stolte af.

For det er langt fra alle steder i verden, at det forholder sådan.

Langt fra. Og derfor skal vi i dag huske at glæde os over, at vores rejse har ført os hertil, mens kvinder andre steder forsat kæmper for selv de mest basale rettigheder.

Kvinder, der ikke har muligheden for at klæde sig, som de vil. De kan ikke selv bestemme, hvem de vil giftes med. Piger, der ikke har mulighed for at gå i skole. Og som slet, slet ikke har muligheden for – eller udsigt til – at kunne stemme i et demokrati som vores.

Men hvorfor er det lykket her i Danmark?

Forklaringen er faktisk lige til:

Lige fra den dag, hvor stemmeretten for mænd blev indført i Danmark, har vi haft diskussionen om kvinders ret til det samme.

Ligeværdet har til alle tider ligget som en grundlæggende norm i vores kultur. Den har skubbet på en bevægelse, der har ført fremad.

Ligeværdet er en grundlæggende kulturel værdi, der har præget os i tusind år.

Det er en grundlæggende kulturel værdi, der har sikret, at Danmark kunne hænge sammen. Og at Danmark hænger sammen.

Det er en kulturel værdi, som vi skylder alt.

For den har formet den gensidige respekt.

Den er forudsætningen for vores evne til at samarbejde, uanset hvem man er, og hvem man møder.

Den er forudsætningen for den frie tale.

Den er forudsætningen for, at vi er og kan føle os frie og lige.

Det er den værdi, der gør, at høj kan tale med lav. Og lav kan tale med høj.

Og det er den norm, som førte til, at kvinder heldigvis fik stemmeret i Danmark.
Og som har formet det Danmark, vi kender.

Jeg er stolt af vores Danmark.

Jeg er stolt af det land, som til alle tider har formået at forandre og tilpasse sig til
det bedre. Jeg er stolt af vores historie.

En af mine yndlingsange hedder, ”Danmark nu blunder den lyse nat”.

Og hør her, hvad der står på nogle få strofer:

”Tonerne ned med lyset går, samme sang som i tusind år. Lykken fra glemte
gruber klinger af unge struber.”

”Samme sang som i tusind år. Lykken fra glemte gruber.”

De ord er fra 1922. Allerede dengang sad den historiske bevidsthed om
frihedens værdi i os. Formet af den samme sang i tusind år.

Vi danskere har en helt særlig evne til at stræbe efter lykken. Vi har brugt vores
evner på at blive lykkelige – eller i hvert fald så lykkelige, som mennesker nu
engang kan blive.

Det er ikke en socialdemokratisk værdi. Det er ikke en borgerlig eller liberal
ideologi. Det er bare dansk. Det er Danmark.

Vi fejrer Grundloven midt i en valgkamp.

Så de demokratiske rettigheder, vi fejrer – dem ser vi nu udspille sig lige for øjnene af os.

I medierne handler det om kampen om magten. Hvem skal have magten? Som om, der var én, der fik den.

For mig handler det om noget andet. For ingen kan alene få lov at bestemme over vores land.

For det Danmark, jeg kender, er som katten på vejen. Det er helt sin egen.

Og det er en af de ting, der er fantastisk ved Danmark. Man kan få lov at stå i spidsen for vores nation. En tid.

Er man så heldig, at man bliver betroet den tillid, får man muligheden for at lede Danmark i en given retning – men kun så længe, danskerne giver dig lov.

Derfor skal man passe godt på Danmark. Jeg vil passe godt på Danmark, hvis jeg bliver betroet opgaven.

Jeg vil sikre, at vi får et land, der hænger sammen menneskeligt. Økonomisk. Og Geografisk. Og hvor der er respekt om vores værdier.

Jeg ved godt, at det der med de danske værdier ofte er til diskussion.

Mange siger, at danske værdier handler om ytringsfrihed og demokrati, men det findes overalt i den vestlige verden.

Andre siger, at danske værdier er flæskesteg og jordbær med fløde, men det er heller ikke de værdier, som er Danmarks egentlige fundament.

For mig er værdierne vores historie. Vores respekt for hinanden. Ligeværdet. Demokratiet. Og fællesskabet.

Det er det, der får os til at hænge sammen menneskeligt.

Jeg kan godt få øje på, at nogle af de værdier er udfordret. Og når de udfordres, så udfordres den menneskelige sammenhængskraft også.

Af at der er nogen, der bliver parkeret på kanten af fællesskabet. Det kan være de drenge, der ikke får en ordentlig skolestart.

Det kan være de unge med anden etnisk baggrund, der vokser op i parallelsamfund, hvor dansk ikke er det sprog, der tales hyppigst. Hvor flertallet af de voksne er på overførselsindkomst.

Så værdierne udfordres.

Vi er udfordret af indvandring og den økonomiske virkelighed, der presser os på en anden måde, end det har gjort før.

Vores værdier flugter ikke med boligområder, hvor politi og brandvæsen bliver mødt med stenkast og tilråb. Vores værdier flugter ikke med parallelsamfund, hvor man aldrig lærer dansk, aldrig bliver en del af fællesskabet, og aldrig kommer ud på arbejdsmarkedet. Vores værdier flugter ikke med kulturelt betingede tvangsægteskaber.

Det handler ikke om at spise flæskesteg eller jordbær. Det handler om at forstå, at vores land hviler på ligeværd. Det bygger på, at man tager ansvar. At man bidrager. Og at man respekterer det bidrag, som andre yder.

Kan man ikke finde sig selv i de værdier, skal man spørge sig selv, om det er her, man hører hjemme. Man skal spørge sig selv, om man er landet det rette sted.

Ligeværd og demokrati er ikke en selvfølge. Det er et privilegium, som vi er fælles om at passe på. Og som har rod i 1.000 års historie.

Vi skal tage det alvorligt, at Danmark hænger menneskeligt sammen.

Og derfor bekymrer det mig også, at selvom det går bedre, og beskæftigelsen er i fremgang, så er der endnu for få danske statsborgere, der har fået glæde af den.

Vi skal passe på med, at vi ikke får en gruppe, der hænger på kanten af

samfundet og lever det meste af deres voksenliv udenfor det arbejdende fællesskab.

Det gør noget ved mennesker. Det skal vi tage alvorligt.

Danmark skal hænge sammen økonomisk.

En af de ting, der kendetegner vores land er, at afstanden mellem høj og lav ikke er større, end det er til at overskue.

Sådan skal det blive ved med at være. Men vi kan ikke lukke øjnene for de realiteter, som risikerer at rive samfundet over.

I dag er der for mange, som står uden for det store fællesskab. De bliver tabt på vejen – måske i skolen, måske senere – og ender med at blive parkeret på sidelinjen på et sted, hvor de har svært ved at komme videre fra. De sidder på perronen, mens toget kører forbi.

For nogle bliver det til et helt liv på overførselsindkomst. For andre går det værre.

Den udfordring kan vi ikke ignorere. Vi SKAL have flere med i fællesskabet.

Ikke kun fordi det er godt for økonomien i vores land – fordi det er det. Hver gang en kontanthjælpsmodtager kommer i arbejde på lavtlønsområdet, så får han eller hun jo glæden ved at tjene sine egne penge – og det store fællesskab bliver 175.000 kroner rigere. Men det handler ikke kun om penge.

Det handler også om at skabe værdi for sig selv.

Hvem kender ikke glæden ved at tjene sine egne penge? Hvem kender ikke glæden ved at kunne forsørge sin familie? Glæden ved at være en del af det store fællesskab, som bidrager og skaber mulighederne i det samfund, vi alle er en del af?

Vi risikerer et samfund, hvor der er os i fællesskabet – og der er dem, som er

uden for. Vi risikerer at skabe en permanent underklasse, der ikke bliver en del af det store, glade og brede samfund fuld af muligheder, som Danmark er.

Vi er nødt til at få flere med, ellers risikerer vi, at Danmark brækker over. Og at vi ikke længere hænger økonomisk sammen.

Danmark skal hænge geografisk sammen.

”Hvad udad tabes, skal indad vindes”, sagde man, da vi mistede Slesvig-Holsten i 1864.

Danmarks eksistens som nation var truet. Men vi mobiliserede alt, hvad vi havde og skabte et Danmark, hvor hver en egn havde produktion – af mælk, af korn, af bacon.

Da landbruget gav plads for industrien, skød der virksomheder op alle mulige steder i landet. På Als med Danfoss. I Billund med Lego. I Bjerringbro med Grundfos. I Bredebro med Ecco. Det piblede frem i landdistrikterne og skabte de virksomheder, som blev til kronjuvelerne i dansk erhvervsliv.

I dag søger folk mod byerne. Væksten trives i København og udvalgte dele af Østjylland. I resten af landet kniber det med at få gang i hjulene.

Helt ærligt - Danmark skal ikke forvandles til et frilandsmuseum, fordi man kommer vest for Roskilde eller nord for Ålborg.

Derfor er det op til os politikere at sikre, at man rundt i landet har muligheden for at skabe nye eventyr, som dem der skabte Lego, Danfoss og alle de andre.

Jeg ved, at der er masser af folk, der er klar til gribe mulighederne, hvis bare de får lov. Men vi har skabt så rigtigt et system med love og bureaukrati, at vi lige nu bidrager til at skabe afvikling – og ikke giver mulighed for udvikling.

Vi skal give de gode ideer mulighed for at vokse. Vi skal give driftige folk mulighed for at udvikle. Produktionsarbejdspladser. Turismearbejdspladser. Landbrugsarbejdspladser, som igen sætter sig i fødevarerektoren, som der er et

meget større potentiale i. Her er der basis for en alliance. Bønder og arbejdere kan forene sig til glæde for mere velstand i Danmark.

Vi skal sikre, at Danmark hænger sammen – fra Østerbro i København til Videbæk i Vestjylland.

Fortællingen om Danmark er fortællingen om et fantastisk land.

Det er fortællingen om et land, hvor vi i dag kan fejre 100- året for kvinders stemmeret. Det er fortællingen om et land, hvor Elise Andersen fra Fyn har set udvikling, forandring og tilpasning, der har gjort Danmark til et af de bedste lande i verden.

Det er ikke et perfekt land, men det er blandt de bedste, der findes.

Jeg kan ikke forudsige, hvad de næste 100 år bringer. Men under alle omstændigheder bliver vi, der sidder her, en del af de næste 100 års historie. Og derfor kan vi også påvirke den.

Hvis det står til mig, skal Danmark forblive at være et land, der hænger sammen. Menneskeligt. Økonomisk. Og geografisk.

Står det til mig, skal Danmark også i fremtiden være et land, hvor vi tager os af dem, der har brug for en hjælpende hånd.

Hvor vi bygger bro mellem det modernes menneskes lyst til at stå på egne ben, række ud efter succes, tage ansvar for sig og sine – og ambitionen om at leve i et varmt fællesskab, hvor der er en hånd i ryggen, hvis man kommer i uføre. Hvis man mister sit arbejde. Hvis man bliver syg.

Et Danmark hvor det store brede fællesskab sikrer, at vi har de muligheder og det privilegerede samfund, vi har i dag.

Står det til mig, skal Danmark fremover bygge på de værdier, der indtil nu har skabt det Danmark, vi alle holder så meget af.

Tak for ordet. Og fortsat god Grundlovsdag.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Grundlovstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/statsminister-lars-loekke-rasmussens-grundlovstale-2015>